

Bosnian A: literature – Higher level – Paper 1
Bosniaque A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Bosnio A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Napišite književni komentar na **jedan** od niže navedenih odlomaka:

1.

Sjedi na krevetu, Lona, žena puna vrlina, poklekla i slomljena ove večeri, sjedi u sobi kao kad se sjedi noću u tamnoj šumi, ali ovdje ne miriše bor.

Onda on kaže: – Lezi i spavaj. Sutra – kaže. – Sutra ćemo pričati.

5 I Lona nema više šta da govori, a dan je daleko. Januarska noć s ledom na prozoru, s vodom u cijevima koja polako prestaje da struji i da se miče, dugačka je i mračna. I sada, kako da ona, u toj januarskoj noći koja traje stoljećima, sačeka jutro? Jutro u noći koje se teško, satima rađa, koje dolazi s porođajnim bolovima, a nema ko da urla.

Led se nije micao, stajao je uporan, zatečen na svojim starim mjestima. Ni dan, ni sunce što se skriva, nemaju više snage.

10 – Sigurno si zaboravio – reče Lona.

Bilo je već jutro, on se brijao, električni aparat je zujao, a ona je stajala iza njega na odstojanju miljama daleko, u sobi već izlizanoj od upotrebe. Boris je rekao:

– Zaboravio, šta?

– Kada sam sinoć došla. Došla sam kasno.

15 – Ah, da – reče Boris.

– Ne sjećaš se? – Lona pita.

– Sjećam se. Došla si kasno.

– I ništa više? Sjećaš se šta sam ti rekla?

20 Aparat je zujao, dok Lona, tiha, na sredini sobe, bez oslonca, bez pogleda koji bi se mogao da iskoristi, misli: sada treba govoriti, treba spasavati što se još može spasiti.

– Rekla sam ti da sam te prevarila s jednim čovjekom. Ni sama ne znam kako se sve to desilo. Sinoć sam otišla da kupujem, onda sam srela jednog čovjeka, jedva ga i poznajem, a bila sam umorna, mutna nekako. Otišli smo u kafanu na jedan čas, sjećam se da je mnogo govorio i da smo se smijali; zatim smo otišli negdje i onda se sve to desilo. Borise, tako me je svega toga sram! Pomozi mi!

25 «Opet izmišljaš», kaže Boris.

«Izmišljam. Nikada nisam izmišljala, uvijek sam ti govorila istinu.»

On je bio gotov, lice je mazao kremom. «I ranije», rekao je. «I ranije si mi slično pričala i nije bila istina.»

30 «Bila je uvijek», kaže ona. «Kad sam ti god rekla, uvijek mi se tako nešto desilo. I uvijek sam bila očajna.»

«Ne mogu da ti vjerujem», reče. «Toliko sam puta slušao te priče, toliko ih provjeravao, ispitivao, istraživao i nikada nisam ništa otkrio. Stalno izmišljaš.»

35 «Uvijek je bila istina, Borise, otkad sam te upoznala, za mene više niko nije postojao. Ali ponekad mi se dese, ni sama ne znam kako, te grozne stvari. A ti nećeš da mi pomogneš.»

Oblačio je kaput, spremao se da izađe na led, u hladno jutro.

«Ne mogu da podnesem kad izmišljaš», rekao je. «Kako mogu da živim sa ženom koja izmišlja, kojoj ne mogu da vjerujem? Ne mogu da živim s takvom ženom.»

40 Izašao je i to je bio njegov posljednji izlazak. A Lona, ta časna žena, ostala je sama, sa suzom duboko u oku, duboko, duboko u sebi.

Sead Fetahagić, *Antologija bošnjačke pripovijetke XX vijeka* (1995)

2.

Vrteška

- Stalo joj je da otvori krug i da se prošeta
Da svrati u konačišta djevojaka i vojnika
Čija cjenkanja sluša
Htjela bi da krene
- 5 Protiv niske cijene krugova
I okoštale navike da se okreće zauzdana
Htjela bi i sama da krene
Kružnicom iznad vlastitog rasta
- 10 Stalo joj je do toga
Što bi htjela sobom da vlada
Ali ukletost je njena ovozemaljska
Tako je na domaku grada nasadena
Njeno je da sitan novac mrijesti
Utjehu djetinjstvu da sriče
- 15 I svoju jedinu šetnju da sanja.

Husein Tahmišćić, *Antologija bošnjačke poezije XX vijeka* (1996)
